

PROSEDUR KEMALANGAN JALAN RAYA

OBJEKTIF

PROSEDUR KEMALANGAN JALAN RAYA.

1. AM
2. BORANG ADUAN KEMALANGAN TRAFIK (BAT D 42).
3. TINDAKAN PEMANDU.
4. TINDAKAN AWAL PASUKAN.
5. TINDAKAN KETUA FLEET KENDERAAN/PTT KANAN KENDERAAN.
6. LEMBAGA PENYIASATAN.
7. CADANGAN DAN SOKONGAN LEMBAGA PENYIASATAN.
8. PERSIAPAN PERBICARAAN PEGAWAI MEMERINTAH.

9. TINDAKAN PASUKAN JIKA POLIS MENGAMBIL TINDAKAN.

10. TINDAKAN PASUKAN JIKA POLIS TIDAK MENGAMBIL TINDAKAN.

11. TINDAKAN PIHAK ATASAN.

12. PEMBAIKAN KENDERAAN TERLIBAT DENGAN KEMALANGAN.

13. PENDAFTARAN NOMBOR KAWALAN KAWAT/UTUSAN (BAT A6B) KEMALANGAN JALAN RAYA.

PANDUAN PERTOLONGAN CEMAS DI JALAN RAYA.

1. AM.
2. TINDAKAN APABILA BERLAKU KEMALANGAN.

HANDOUT

- 1. CARTA TINDAKAN PASUKAN APABILA BERLAKU KEMALANGAN**
- 2. KETERANGAN PASUKAN APABILA BERLAKU KEMALANGAN**
- 3. CONTOH PENGISIAN BAT D 42**
- 4. FAIL TINDAKAN KEMALANGAN TRAFIK KENDERAAN ATM**
- 5. BORANG PERUTUSAN**

REFERENCE

PU 4305-001 BAHAGIAN 2 SEKSYEN 6

PROSEDUR KEMALANGAN JALAN RAYA

Kemalangan Jalan Raya.

- Kemalangan jalan raya berlaku apabila kenderaan melanggar atau mencederakan manusia, kenderaan lain, harta benda, binatang atau objek lain.

Tindakan Ketua Fleet Kenderaan/PTT Kanan.

- Ketua Fleet Kenderaan atau PTT Kanan Kenderaan mesti mengetahui tatacara memproses kes kemalangan, sebelum dihantar ke pihak atasan.

Tanggungjawab Bahagian Undang-Undang KEMENTAH.

- Bahagian Undang-Undang di Kementerian Pertahanan bertanggungjawab untuk mengendalikan dan memberi bantuan kepada anggota yang terlibat dalam kemalangan jalan raya. Tuntutan kemalangan perlu dilaporkan segera.

Larangan Berhubung dengan Pihak Tuntutan.

- Segala perhubungan dengan pihak tuntutan adalah tidak dibenarkan kecuali jika diarahkan oleh Bahagian Undang-Undang KEMENTAH.

Pengesahan Laporan dalam Borang Aduan Kemalangan Trafik (BAT D 42).

- Ketua Fleet Kenderaan/PTT Kanan Kenderaan mesti memastikan bahawa laporan yang diberikan dalam **Borang Aduan Kemalangan Trafik (BAT D 42)** adalah betul dan benar.

BORANG ADUAN KEMALANGAN TRAFIK (BAT D 42)

Borang Aduan Kemalangan Trafik (BAT D 42).

- Borang ini digunakan untuk memudahkan pasukan dalam proses penyiasatan kemalangan jalan raya dan juga untuk membantu Bahagian Undang-undang KEMENTAH dalam menguruskan kes-kes kemalangan.

TINDAKAN PEMANDU

Berhenti dan Matikan Enjin.

Berhentikan kereta serta merta, pasangkan brek tangan dan matikan enjin kenderaan.

♂ **Tenangkan Fikiran.**

Tenangkan fikiran dan jangan menuduh sesiapa.

Keselamatan Muatan Merbahaya.

Sekiranya kenderaan membawa muatan merbahaya, pemandu hendaklah memastikan keselamatan muatan terlebih dahulu.

Memberi Pertolongan Cemas.

Memberi pertolongan cemas kepada sesiapa yang tercedera dan menghantar mereka ke hospital atau pusat perubatan jika perlu.

Padamkan Kebakaran (Jika Ada).

Jika ada kebakaran, pemandu perlu berusaha untuk memadamkannya.

Mengawal Lalu Lintas.

- Mengawal lalu lintas untuk mengelakkan kesesakan dan kemalangan lebih lanjut.

Melaporkan Kepada Polis.

- Melaporkan kemalangan kepada pihak polis dalam masa 24 jam dengan memberi butir-butir lengkap:
  - Tempat dan masa kemalangan.
  - Nombor pendaftaran kenderaan yang terlibat (jika ada kenderaan lain).

Mengisi BAT D 42.

- Mengisi **Borang Aduan Kemalangan Trafik (BAT D 42)** dari ruangan A hingga J dan lukiskan gambarajah kemalangan di ruangan H.

Memberi Maklumat Terhadap kepada Pihak Terlibat.

- Memberikan maklumat terhadap seperti nombor tentera, pangkat, nama, nombor kenderaan tentera, dan nama serta alamat pasukan.

Mengambil Butiran Pemandu Lain.

- Mengambil butiran pemandu lain yang terlibat dalam kemalangan, termasuk nama, nombor kad pengenalan, alamat penuh, nombor pendaftaran kenderaan, nama tuan punya kenderaan, dan maklumat insurans.

TINDAKAN PEMANDU

Menyampaikan Potongan Kertas BAT D 42 kepada Polis atau Pihak Terlibat.

- Memberi potongan kertas yang boleh diceraikan daripada BAT D 42 kepada polis atau pihak yang terlibat di tempat kejadian, jika boleh.

Memberitahu Pasukan Atasan.

- Memberitahu pasukan atasan tentang kemalangan tersebut dengan segera menggunakan apa jua cara. Jika pasukan jauh, laporan hendaklah dibuat kepada pasukan tentera berhampiran supaya maklumat dapat disampaikan.

Larangan Menandatangani Kenyataan.

- Dilarang membuat atau menandatangani kenyataan kepada mana-mana pihak mengenai kemalangan kecuali kepada:
  - Pegawai Polis yang menjalankan penyiasatan.
  - Pasukan sendiri.
  - Mahkamah.

Tidak Mengubah Kedudukan Kenderaan.

- Dilarang mengubah kedudukan kenderaan daripada tempat kemalangan sehingga kebenaran diperolehi daripada pihak polis, terutama jika melibatkan kecederaan atau kematian.

TINDAKAN AWAL PASUKAN

☎ **Melaporkan kepada Pihak Polis.**

- Pastikan pemandu yang terlibat membuat laporan kepada pihak polis awam dalam masa 24 jam.

✉ **Menghantar Utusan kepada Kementerian Pertahanan (KEMENTAH).**

- Utusan perlu dihantar kepada KEMENTAH, termasuk Bahagian Undang-undang, Markas TUDM (Bahagian Materiel-Khidmat Materiel), Inspektorat TUDM, dan Markas Atasan dengan maklumat berikut:
  - Tarikh dan masa kemalangan.
  - Tempat kejadian.
  - Samada melibatkan pihak awam atau tidak.
  - Keterangan kecederaan (termasuk pihak awam, jika ada).
  - Keterangan kerosakan kenderaan tentera dan kenderaan awam yang terlibat.

📄 **Mengisi Borang Aduan Kemalangan Trafik (BAT D 42).**

- Lengkapkan borang **BAT D 42**, termasuk keterangan pemandu dan saksi-saksi dalam 7 salinan dalam masa 48 jam selepas kemalangan dan agihkan seperti berikut:
  - Salinan pertama kepada KEMENTAH (Bahagian Undang-Undang).
  - Keenam salinan lainnya disimpan oleh pasukan.

Pemeriksaan Kenderaan di Woksyop JKR.

- Pastikan kenderaan yang terlibat dihantar ke Woksyop Jabatan Kerja Raya (JKR) terdekat selepas laporan polis dibuat untuk pemeriksaan kerosakan.

TINDAKAN AWAL PASUKAN

Mengisi Borang KEW.PA-10 untuk Kerosakan Aset.

- Siapkan Borang Aduan Kerosakan Aset Alih (KEW.PA-10) dan serahkan kepada TPPS dengan pengesahan jenis kemalangan.

Berhubung dengan Polis untuk Tindakan Lanjut.

- Berhubung dengan Balai Polis untuk memastikan tindakan yang akan diambil terhadap pemandu. Jika tidak ada tindakan lanjut, polis perlu memberi pengesahan melalui surat biasa.

Menyerahkan Persuratan kepada Pasukan.

- Pemandu perlu menyerahkan semua persuratan yang diterima kepada pasukan dengan segera. Tindakan untuk menyelesaikan tuntutan secara bersendirian oleh pemandu atau pasukan adalah dilarang.

Mengadakan Lembaga Penyiasatan.

- Jika berlaku kematian atau kecederaan parah, atau jika kerosakan melebihi had yang ditetapkan, Lembaga Penyiasatan perlu diadakan. Laporan hasil penyiasatan perlu dikemukakan kepada Bahagian Undang-Undang.

TINDAKAN KETUA FLEET KENDERAAN/ PTT KANAN KENDERAAN

☞ **Laporan Polis dan Status Kenderaan.**

- Tentukan bahawa pemandu yang terlibat telah membuat laporan polis dalam masa 24 jam. Pastikan kenderaan yang terlibat tidak boleh digerakkan sehingga proses pembaikan selesai, samada pembaikan kecil atau besar.

➔ **Menghantar Utusan kepada Bahagian Undang-Undang.**

- Hantar utusan kepada Bahagian Undang-Undang untuk makluman serta kepada Markas TUDM (Bahagian Materiel-Khidmat Materiel), Inspektorat TUDM, dan Markas Atasan.

☞ **Laporan kepada Jabatan Potera dan Risik Udara (Jika Berkaitan).**

- Jika kemalangan mengakibatkan maut atau kecederaan parah, laporan hendaklah dibuat kepada Jabatan Potera dan Risik Udara.

LEMBAGA PENYIASATAN

Kenderaan Konsesi.

- Lembaga Siasatan tidak perlu diadakan kecuali dalam keadaan:
  - **Kemalangan yang melibatkan kematian atau kecederaan parah.**
  - **Atas arahan pihak atasan atau Pegawai Memerintah unit** jika terdapat keraguan atau disyaki kemalangan bukan atas urusan rasmi.

Kenderaan Domestik dan Khas Udara.

- Lembaga Siasatan wajib ditubuhkan apabila:
  - Melibatkan **kematian atau kecederaan parah.**
  - **Kenderaan ATM** terlibat dengan kenderaan awam atau jentera bergerak yang tiada kecederaan kepada kedua-dua pihak.
  - **Kenderaan ATM** terlibat dengan **orang awam** atau **harta benda awam.**
  - Kos pembaikan kenderaan ATM **melebihi RM 5,000.00** dan ke atas.

LEMBAGA PENYIASATAN

□ Pengagihan Laporan Lembaga Penyiasatan.

□ Pasukan mesti mengarahkan Lembaga Penyiasatan menyediakan 6 salinan laporan. Agihan adalah seperti berikut:

- **Bahagian Undang-undang** - 1 salinan.
- **Inspektorat TUDM** - 1 salinan asal (berwarna).
- **AKS Materiel** - 1 salinan.
- **Pengarah MTU - Perundangan** - 1 salinan.
- **Markas Formasi** - 1 salinan.
- **Komander Pangkalan** - 1 salinan.

□ ♂ □ Tujuan Lembaga Penyiasatan.

□ Lembaga Penyiasatan penting untuk tujuan-tujuan berikut:

- Menentukan sama ada pemandu bertanggungjawab atas kemalangan.
- Mengenal pasti punca kemalangan.
- Membantu keputusan mengenai bantuan guaman yang layak diberi.
- Untuk tuntutan ex gratia, jika melibatkan kematian atau cacat kekal (rujuk PU 9302).
- Memastikan laluan pembelaan berlaku mengikut tugas rasmi.
- Menentukan sama ada kemalangan berlaku semasa menjalankan tugas rasmi.
- Untuk urusan hapus kira kenderaan yang rosak teruk.

CADANGAN DAN SOKONGAN LEMBAGA PENYIASATAN

☛ **Tindakan Perundangan terhadap Pemandu.**

☐ Lembaga Penyiasatan hendaklah menentukan sama ada tindakan perundangan perlu diambil terhadap pemandu yang terlibat. Keputusan untuk mengambil tindakan ini adalah kuasa mutlak Pegawai Pemerintah/Memerintah, tetapi mesti berpandukan kepada hasil penyiasatan.

- Jika terdapat bukti yang mencukupi yang menunjukkan pemandu bertanggungjawab, tindakan tatatertib secara perbicaraan terus hendaklah diambil.

☐ **Tempoh Tindakan Tatatertib (Seksyen 144 Akta Angkatan Tentera 1972).**

☐ Mengikut Seksyen 144 Akta Angkatan Tentera 1972, perbicaraan terhadap seseorang yang dituduh mestilah dijalankan dalam masa **3 tahun** dari tarikh kesalahan dilakukan.

- Tindakan tatatertib terhadap pemandu yang terlibat mesti dilaksanakan segera, tanpa menunggu keputusan kes polis atau mahkamah sivil, yang boleh memakan masa lebih lama.

☛ **Tindakan Tatatertib dan Perbicaraan di Mahkamah Awam.**

☐ Walaupun pemandu telah dikenakan tindakan tatatertib, beliau masih boleh dibicarakan di Mahkamah Awam.

- Jika pemandu dibicarakan di Mahkamah Awam, pasukan perlu memberitahu mahkamah tentang hukuman tatatertib yang telah dikenakan ke atasnya.

⊘ **Tindakan Tatatertib selepas Perbicaraan di Mahkamah Awam.**

☐ Jika pemandu telah dibicarakan oleh Mahkamah Awam, tindakan tatatertib perkhidmatan **tidak boleh dikenakan** ke atasnya.

PERSIAPAN PERBICARAAN PEGAWAI MEMERINTAH

■ Menghantar Salinan Surat kepada KEMENTAH (Bahagian Undang-Undang).

- Hantar satu salinan surat kepada KEMENTAH (Bahagian Undang-Undang) untuk makluman mengenai tindakan yang telah diambil oleh pihak polis terhadap pemandu.

⚖️ Kemukakan Permohonan Bantuan Guaman.

- Jika kes memerlukan, kemukakan permohonan bantuan guaman mengikut peraturan atau arahan semasa.

Menentukan Kehadiran Pemandu di Mahkamah.

- Tentukan bahawa pemandu yang terlibat hadir pada perbicaraan di mahkamah pada masa yang ditetapkan.

👮♂️ Menugaskan Pegawai Bertauliah sebagai Pengiring.

- Aturkan seorang Pegawai Bertauliah sebagai pengiring kepada pemandu untuk memastikan mereka hadir di mahkamah dan memberikan sokongan yang diperlukan.

TINDAKAN PASUKAN JIKA POLIS MENGAMBIL TINDAKAN

Bantu Pemandu Mengatasi Hukuman.

- Berikan bantuan kepada pemandu untuk mengatasi hukuman yang dijatuhkan oleh Mahkamah atau pihak polis.

Beritahu KEMENTAH (Bahagian Undang-Undang) Mengenai Hukuman.

- Maklumkan KEMENTAH (Bahagian Undang-Undang) mengenai hukuman yang dijatuhkan oleh Mahkamah atau pihak polis.

Selesaikan BAT D 42 dan Agihkan kepada Pihak Berkepentingan.

- Selesaikan Borang Aduan Kemalangan Trafik (BAT D 42) di Ruang K, dan agihkan kepada pihak-pihak yang berkenaan.

Selesaikan Lembaga Penyiasatan.

- Selesaikan Lembaga Penyiasatan berkaitan kemalangan mengikut peraturan dan arahan semasa. Jika Mahkamah Awam telah membicarakan pemandu lebih dahulu, tindakan perkhidmatan tidak perlu diambil mengikut seksyen 146(1)(a) Akta AT 1972.

TINDAKAN PASUKAN JIKA POLIS MENGAMBIL TINDAKAN

- 📁 **Ambil Tindakan Jabatan/Pentadbiran dan Kemukakan Keputusan kepada Perbendaharaan.**
  - Apabila dimaklumkan oleh Bahagian Undang-Undang, Pegawai Memerintah/Pemerintah hendaklah mengambil tindakan Jabatan/Pentadbiran dan mengemukakan keputusannya kepada Perbendaharaan Malaysia, dengan salinan kepada Bahagian Undang-Undang.

- 📄 **Selesaikan Laporan Salahguna, Kecuaian dan Kerosakan (BAT M 63).**
  - Selesaikan laporan BAT M 63 mengikut peraturan dan arahan semasa.

- 🔊 **Siarkan dalam Perintah Bahagian Dua Pasukan.**
  - Siarkan keputusan tindakan dalam Perintah Bahagian Dua Pasukan.

- 📁 **Selesaikan Dokumentasi bagi Anggota Berkenaan.**
  - Selesaikan semua dokumentasi untuk anggota yang terlibat dalam kemalangan.

- 📄 **Tutup Fail Kes.**
  - Setelah semua tindakan diambil dan dokumentasi diselesaikan, tutup fail kes tersebut.

TINDAKAN PASUKAN JIKA POLIS TIDAK MENGAMBIL TINDAKAN

Selesaikan BAT D 42 dan Agihkan kepada Pihak Berkepentingan.

- Selesaikan Borang Aduan Kemalangan Trafik (BAT D 42) dan agihkan seperti berikut:
  - **KEMENTERAH (Bahagian Undang-Undang)** - Salinan pertama.
  - **MTU - Khidmat Materiel** - Salinan kedua.
  - **Inspektorat TUDM** - Salinan ketiga.
  - **Pasukan** - Salinan keempat, kelima, keenam, dan ketujuh.

Selesaikan Lembaga Penyiasatan untuk Kerosakan Kenderaan (Jika Ada).

- Selesaikan Lembaga Penyiasatan untuk kerosakan kenderaan yang terlibat, mengikut arahan semasa.

Siapkan Laporan Pertuduhan BAT D 80 dan Dokumen Berkaitan.

- Siapkan Laporan Pertuduhan BAT D 80 beserta dengan dokumen-dokumen berikut:
  - Laporan Lembaga Penyiasatan.
  - Surat dari Polis (NOD/NFA).
  - Fail Kemalangan.

TINDAKAN PASUKAN JIKA POLIS TIDAK MENGAMBIL TINDAKAN

📁 Tentukan Laporan Kecuaian, Salahguna dan Kerosakan (BAT M 63).

- Tentukan bahawa Laporan Kecuaian, Salahguna dan Kerosakan (BAT M 63) telah diterima dari TPPS.

📁 Tutup Fail Kes Kemalangan.

- Setelah semua dokumentasi diselesaikan, tutup fail kes kemalangan tersebut.

TINDAKAN PIHAK ATASAN

Tentukan Penyelesaian Lembaga Penyiasatan (Jika Ada).

- Pihak Atasan hendaklah memastikan pasukan berkenaan menyelesaikan Lembaga Penyiasatan, jika ada, secepat mungkin.

Tentukan Penyelesaian BAT M 63.

- Pihak Atasan hendaklah memastikan pasukan berkenaan menyelesaikan Laporan Kecuaian, Salahguna, dan Kerosakan (BAT M 63) mengikut peraturan semasa.

Mengkaji Punca-Punca Kemalangan dan Mengemaskini Data.

- Pihak Atasan hendaklah mengkaji punca-punca kemalangan, mengemaskini data kemalangan di peringkat masing-masing, dan mengambil langkah-langkah yang sesuai untuk mengurangkan kemalangan jalan raya.

PEMBAIKAN KENDERAAN TERLIBAT DENGAN KEMALANGAN

Laporan Kemalangan ke Balai Polis.

- Semua kejadian kemalangan trafik yang melibatkan kenderaan ATM dan konsesi/pengswastaaan mesti dilaporkan ke Balai Polis yang berdekatan dalam masa 24 jam.

Larangan Memandu Selepas Kemalangan.

- Pemandu yang terlibat dalam kemalangan **dilarang memandu** sebarang jenis kenderaan dalam tempoh pemprosesan dokumentasi kemalangan. Tempoh larangan ini tidak boleh melebihi satu minggu dari tarikh kemalangan.

Pengambilan Gambar dan Penilaian Kerosakan.

- Kenderaan yang terlibat dalam kemalangan perlu dibawa ke Balai Polis Trafik untuk diambil gambar. Setelah itu, kenderaan hendaklah dibawa ke Woksyop Pusat Jabatan Kerja Raya (JKR) untuk penilaian kerosakan.

PEMBAIKAN KENDERAAN TERLIBAT DENGAN KEMALANGAN

Penyediaan Borang Aduan Kerosakan.

- Setelah penilaian kerosakan dilakukan, pihak TPPS pasukan perlu membuat pemeriksaan kenderaan dan menyediakan Borang Aduan Kerosakan Aset Alih (KEW.PA-10), BAT M 35, Lampiran Q, dan BAT M 63. Kenderaan yang terlibat **tidak boleh digerakkan** sehingga pembaikan selesai.

Larangan Menggerakkan Kenderaan yang Rosak.

- Dilarang memandu atau menggerakkan kenderaan yang terlibat dalam kemalangan yang mengalami kecacatan atau kerosakan, **kecuali** untuk tujuan tertentu seperti membawa kenderaan ke balai polis atau woksyop untuk pembaikan.

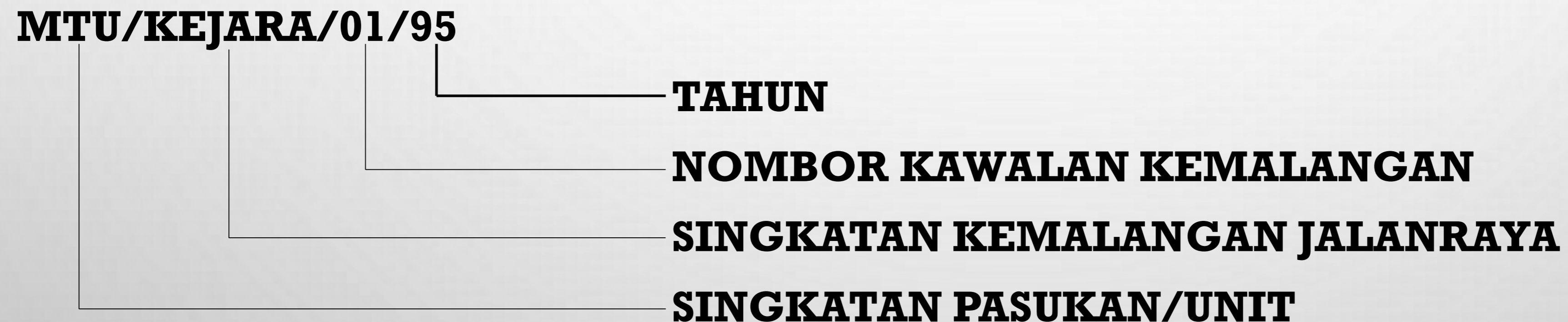
Kemalangan di Luar Zon Pasukan.

- Jika kemalangan berlaku di luar zon pasukan atau semasa perjalanan jauh, pasukan berhampiran perlu dihubungi untuk membantu dalam pemprosesan dokumentasi dan pembaikan kenderaan.

PENDAFTARAN NOMBOR KAWALAN KAWAT/UTUSAN (BAT A 6B) KEMALANGAN JALANRAYA

📁 Pematuhan Daftar Nombor Kawalan Kawat/Utusan

- ❑ Pasukan dikehendaki mematuhi prosedur pendaftaran nombor kawalan kawat/utusan (BAT A 6B) untuk melicinkan pentadbiran pihak atasan dan pasukan semasa proses semakan atau rujukan dibuat.

📄 Contoh Pengisian Nombor Kawalan dalam Borang Berita (BAT A6B).

- ❑ Isikan nombor kawalan kawat/utusan pada kolum **Nombor Penghantar** dalam Borang Berita (BAT A 6B).

PENDAFTARAN NOMBOR KAWALAN KAWAT/UTUSAN (BAT A 6B) KEMALANGAN JALANRAYA

1.2/3.4 Penggunaan Nombor Kawalan Dimulai dengan 01.

- Nombor kawalan kawat/utusan mesti dimulai dengan angka 01 dan berterusan dari 01 Januari hingga 31 Disember setiap tahun.

2. Pencatatan Nombor Kes dalam Fail Tindakan Kemalangan.

- Dalam **Fail Tindakan Kemalangan Jalan Raya Kenderaan ATM**, kolum Bilangan Kes mesti mencatatkan nombor kes yang sama dengan nombor kawalan kawat/utusan bagi memudahkan semakan dan rujukan silang terhadap kes kemalangan jalan raya.

3. Penyediaan Buku Daftar Nombor Kawalan Kawat/Utusan.

- Pasukan hendaklah menyediakan **Buku Daftar Nombor Kawalan Kawat/Utusan Kemalangan Jalan Raya** untuk merekodkan nombor kawalan kemalangan jalan raya. Buku ini hanya untuk penghantaran kawat/utusan kes kemalangan jalan raya.

PANDUAN PERTOLONGAN CEMAS DI JALAN RAYA

Langkah Keselamatan Semasa Kemalangan

- Pemandu-pemandu mesti mematuhi langkah keselamatan semasa menjalankan tugas bagi mengelakkan kecederaan bertambah serius.

Pertolongan Cemas untuk Memberi Semangat

- Pertolongan cemas bertujuan untuk memberi semangat dan kekuatan kepada mangsa yang cedera sebelum dibawa ke hospital atau pusat perubatan terdekat.

Bawa Mangsa ke Hospital atau Pusat Perubatan

- Selepas memberi pertolongan cemas, segera bawa mangsa ke hospital atau pusat perubatan terdekat untuk rawatan lanjut.

TINDAKAN APABILA BERLAKU KEMALANGAN

Berhenti di Tempat yang Selamat.

- Pemandu hendaklah memberhentikan kenderaan di tempat yang selamat dan tidak mengganggu laluan trafik.

Mengawal Lalu Lintas.

- Mengawal lalu lintas agar tidak berlaku kesesakan jalan raya di kawasan kemalangan.

Melihat dan Menilai Keadaan Tempat Kemalangan dan Mangsa.

- Menilai keadaan tempat kemalangan dan mangsa yang terlibat.

Menelefon Panggilan Kecemasan (999).

- Menelefon segera panggilan kecemasan 999 dan terangkan dengan terperinci setiap soalan yang ditanya agar memudahkan polis, bomba, dan ambulans menyediakan alatan yang sesuai.

Bantu Mangsa yang Mampu Bergerak.

- Jika mangsa mampu bergerak tetapi dalam keadaan lemah, bantu mangsa dan alihkan ke tempat yang lebih selamat.

Alihkan Serpihan Berbahaya.

- Alihkan serpihan kemalangan yang berbahaya dan boleh memudaratkan keadaan sekeliling.

SAMB... **TINDAKAN APABILA BERLAKU KEMALANGAN**

Mengurus Mangsa Tidak Sedarkan Diri.

- Jika mangsa tidak sedarkan diri, cubakejut pesakit dengan menepuk kedua bahu. Jangan mengalihkan pesakit kerana ia boleh menambahkan komplikasi, seperti kepatahan tulang leher.

Berikan Laluan kepada Pasukan Perubatan.

- Jika pasukan perubatan telah tiba, berikan laluan dan biarkan mereka melakukan proses menyelamatkan.

Bantu Pasukan Perubatan Jika Diminta.

- Membantu pasukan perubatan hanya apabila diminta, seperti membantu mengangkat mangsa.

Kemalangan Maut - Jangan Alihkan Mangsa.

- Jika melibatkan kemalangan maut, jangan mengalihkan mangsa atau barang persekitaran untuk memberi peluang pihak polis mengambil gambar kawasan tersebut bagi mengetahui punca kemalangan.

Jangan Pegang Mangsa yang Penuh Darah Tanpa Perlindungan.

- Jangan pegang mangsa pada kawasan yang dipenuhi darah kecuali dengan perlindungan peribadi yang baik kerana risiko penyakit berjangkit seperti HIV.

Jangan Ambil Gambar Mangsa atau Viralkan.

- Jangan mengambil gambar mangsa atau memviralkannya kerana ia boleh membuka aib mangsa dan menambah kesedihan keluarga mangsa.